

**Факультативний протокол
до Конвенції про права дитини
щодо процедури повідомлень**

Держави – учасниці цього Протоколу,

беручи до уваги, що відповідно до принципів, проголошених у Статуті Організації Об'єднаних Націй, визнання властивої гідності, рівних і невід'ємних прав усіх членів суспільства є основою забезпечення свободи, справедливості й миру на землі,

відзначаючи, що держави – учасниці Конвенції про права дитини (далі – Конвенція) визнають усі передбачені нею права за кожною дитиною, яка перебуває в межах їхньої юрисдикції, без будь-якої дискримінації незалежно від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних або інших переконань, національного, етнічного або соціального походження, майнового стану, стану здоров'я і народження дитини, її батьків чи законних опікунів або яких-небудь інших обставин,

знову підтверджуючи універсальність, неподільність, взаємозалежність і взаємопов'язаність усіх прав людини і основних свобод,

знову підтверджуючи також статус дитини як суб'єкта прав і як людську істоту з властивою їй гідністю і з можливостями, що розвиваються,

визначаючи, що особливий і залежний статус дітей може створювати для них реальні труднощі у використанні засобів правового захисту в разі порушень їхніх прав,

вважаючи, що цей Протокол посилить і доповнить національні й регіональні механізми, що надають можливість дітям подавати скарги на порушення їхніх прав,

визначаючи, що необхідно приділяти першочергову увагу найкращому забезпеченню інтересів дитини під час використання засобів правового захисту на порушення прав дитини і що такі засоби захисту повинні враховувати необхідність використання процедур, які відповідають потребам дитини, на всіх рівнях,

закликаючи держав-учасниць розробити відповідні національні механізми, що дозволять дитині, права якої були порушені, отримати доступ до дієвих засобів правового захисту на внутрішньодержавному рівні,

нагадуючи про важливу роль, яку можуть відігравати в цьому відношенні національні правозахисні установи та інші спеціалізовані установи, яким доручено заохочувати й захищати права дитини,

вважаючи, що для зміцнення й доповнення таких національних механізмів і для подальшого вдосконалення реалізації Конвенції та, коли це може застосовуватися, Факультативних протоколів до неї щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії та щодо участі дітей у збройних конфліктах, було б доцільно надати Комітету з прав дитини (далі – Комітет) можливість виконувати функції, передбачені цим Протоколом,

домовилися про таке:

Частина I

Загальні положення

Стаття 1

Компетенція Комітету з прав дитини

1. Держава – учасниця цього Протоколу визнає компетенцію Комітету, передбачену цим Протоколом.
2. Комітет не здійснює своєї компетенції стосовно держави – учасниці цього Протоколу з питань, що стосуються порушення прав, передбачених в договорі, учасницею якого ця держава не є.
3. Комітет не приймає жодного повідомлення, якщо воно стосується держави, яка не є учасницею цього Протоколу.

Стаття 2

Загальні принципи, які визначають функції Комітету

Під час виконання функцій, покладених на нього цим Протоколом, Комітет керується принципом найкращого забезпечення інтересів дитини. Він також враховує права й погляди дитини, приділяючи поглядам дитини належну увагу відповідно до віку та зрілості дитини.

Стаття 3

Правила процедури

1. Комітет приймає правила процедури, яких необхідно дотримуватись під час виконання функцій, покладених на нього цим Протоколом. При

цьому він враховує, зокрема, статтю 2 цього Протоколу з метою гарантування використання процедур, які відповідають потребам дитини.

2. Комітет включає до своїх правил процедури гарантування, покликані не допустити маніпуляцій дитиною з боку тих, хто діє від її імені, і може відмовити в розгляді будь-якого повідомлення, яке, на його думку, не відповідає найкращому забезпеченню інтересів дитини.

Стаття 4

Заходи захисту

1. Держава-учасниця вживає всіх необхідних заходів для забезпечення того, щоб особи, що знаходяться під її юрисдикцією, не зазнавали будь-яких порушень прав людини, жорстокого поводження або залякування внаслідок надсилання повідомлень або співробітництва з Комітетом відповідно до цього Протоколу.

2. Персональні дані будь-якої особи або групи осіб у цьому зв'язку не розкриваються публічно без їхньої явно вираженої згоди.

Частина II

Процедура повідомлень

Стаття 5

Індивідуальні повідомлення

1. Повідомлення можуть подаватися особами або групами осіб, що знаходяться під юрисдикцією держави-учасниці, або від імені таких осіб чи груп осіб, які стверджують, що вони є жертвами порушення цією державою-

учасницею будь-якого з прав, передбачених у будь-якому з наведених договорів, стороною якого є ця держава-учасниця:

a) Конвенція;

b) Факультативний протокол до Конвенції щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії;

c) Факультативний протокол до Конвенції щодо участі дітей у збройних конфліктах.

2. Якщо повідомлення подається від імені особи або групи осіб, це здійснюється з їхньої згоди, за винятком тих випадків, коли автор може обґрунтувати свої дії від їхнього імені без такої згоди.

Стаття 6

Тимчасові заходи

1. У будь-який час після отримання повідомлення й до прийняття рішення по суті Комітет може надіслати відповідній державі-учасниці для невідкладного розгляду запит про вжиття цією державою-учасницею таких тимчасових заходів, які можуть знадобитися в надзвичайних обставинах, щоб уникнути спричинення можливого непоправного збитку жертві або жертвам можливих порушень.

2. Якщо Комітет здійснює свої повноваження відповідно до пункту 1 цієї статті, це не означає, що він прийняв рішення стосовно прийнятності або суті повідомлення.

Стаття 7

Прийнятність

Комітет вважає повідомлення неприйнятним, коли:

- a) повідомлення є анонімним;
- b) повідомлення не викладено в письмовій формі;
- c) повідомлення є зловживанням правом надавати такі повідомлення або несумісне з положеннями Конвенції та/або Факультативних протоколів до неї;
- d) таке саме питання вже розглядалося Комітетом або розглядалося чи розглядається відповідно до іншої процедури міжнародного розгляду або врегулювання;
- e) не були вичерпані всі доступні внутрішні засоби правового захисту. Це правило не діє в тих випадках, коли реалізація засобів правового захисту невинуватено затягується або навряд чи буде ефективною;
- f) повідомлення явно безпідставне або недостатньо обґрунтоване;
- g) факти, які є предметом повідомлення, мали місце до набрання чинності цим Протоколом для відповідної держави-учасниці, якщо тільки ці факти не тривали після цієї дати;
- h) повідомлення не подано протягом одного року з моменту вичерпання внутрішніх засобів правового захисту, за винятком випадків, коли автор може довести, що було неможливо подати повідомлення протягом цього строку.

Стаття 8

Передача повідомлення

1. За винятком тих випадків, коли Комітет вважає повідомлення неприйнятним без згадування відповідної держави-учасниці, Комітет якомога швидше в конфіденційному порядку доводить кожне повідомлення, подане йому згідно із цим Протоколом, до відома відповідної держави-учасниці.

2. Держава-учасниця подає Комітету письмові пояснення або заяви, що містять роз'яснення з цього питання й щодо засобів правового захисту, якщо такі були, які вона могла надати. Держава-учасниця подає відповідь у якомога коротший строк протягом шести місяців.

Стаття 9

Дружнє врегулювання

1. Комітет надає свої добрі послуги відповідним сторонам з метою досягнення дружнього врегулювання питання на основі поваги зобов'язань, викладених у Конвенції та/або Факультативних протоколах до неї.

2. Угода про дружнє врегулювання, досягнута під егідою Комітету, тягне за собою припинення розгляду повідомлення відповідно до цього Протоколу.

Стаття 10

Розгляд повідомлень

1. Комітет розглядає повідомлення, отримані відповідно до цього Протоколу, в якомога коротший строк у світлі всієї наданої йому документації за умови, що ця документація надіслана відповідним сторонам.

2. Комітет проводить закриті засідання під час розгляду повідомлень, отриманих відповідно до цього Протоколу.

3. У тих випадках, коли Комітет звертається із проханням про застосування тимчасових заходів, він прискорює розгляд повідомлення.

4. Під час розгляду повідомлень про можливі порушення економічних, соціальних і культурних прав Комітет розглядає обґрунтованість заходів, вжитих державою-учасницею відповідно до статті 4 Конвенції. При цьому Комітет враховує, що держава-учасниця може вжити ряд можливих політичних заходів для здійснення закріплених у Конвенції економічних, соціальних і культурних прав.

5. Після розгляду повідомлення Комітет невідкладно надсилає свої міркування щодо цього повідомлення разом зі своїми рекомендаціями, якщо такі є, відповідним сторонам.

Стаття 11

Подальші заходи

1. Держава-учасниця належним чином розглядає міркування Комітету разом з його рекомендаціями, якщо такі є, і подає Комітету письмову відповідь, у тому числі інформацію про будь-які заходи, які були вжиті або які передбачається вжити у світлі міркувань і рекомендацій Комітету. Держава-учасниця подає свою відповідь у якомога коротший строк протягом шести місяців.

2. Комітет може запропонувати державі-учасниці подати, залежно від обставин, додаткову інформацію про будь-які заходи, вжиті державою-учасницею у відповідь на його міркування або рекомендації, або про виконання угоди про дружнє врегулювання, якщо така мала місце, в тому числі, якщо Комітет вважатиме це доречним, у подальших доповідях держави-учасниці за статтею 44 Конвенції, за статтею 12 Факультативного протоколу до Конвенції щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії або за статтею 8 Факультативного протоколу до Конвенції щодо участі дітей у збройних конфліктах.

Стаття 12

Міждержавні повідомлення

1. Держава – учасниця цього Протоколу може будь-коли заявити, що вона визнає компетенцію Комітету отримувати й розглядати повідомлення, в яких одна держава-учасниця стверджує, що інша держава-учасниця не виконує свої зобов'язання згідно будь-якого з подальших договорів, стороною яких є ця держава-учасниця:

a) Конвенція;

b) Факультативний протокол до Конвенції щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії;

c) Факультативний протокол до Конвенції щодо участі дітей у збройних конфліктах.

2. Комітет не приймає повідомлень, що стосуються держави-учасниці, яка не зробила такої заяви, або повідомлень від держави-учасниці, яка не зробила такої заяви.

3. Комітет надає свої добрі послуги відповідним державам-учасницям з метою дружнього врегулювання питання на основі поваги зобов'язань, закріплених у Конвенції та Факультативних протоколах до неї.

4. Заява відповідно до пункту 1 цієї статті здається на зберігання державами-учасницями Генеральному секретарю Організації Об'єднаних Націй, який надсилає копії цієї заяви іншим державам-учасницям. Заява може бути відкликана в будь-який час шляхом надіслання повідомлення Генеральному секретарю. Таке відкликання не перешкоджає розгляду будь-якого питання, яке є предметом повідомлення, уже переданого згідно з цією статтею; після отримання Генеральним секретарем повідомлення про відкликання заяви жодні подальші повідомлення за цією статтею не приймаються від будь-якої держави-учасниці, якщо тільки відповідна держава-учасниця не зробила нової заяви.

Частина III

Процедура розслідування

Стаття 13

Процедура розслідування грубих або систематичних порушень

1. Якщо Комітет отримує достовірну інформацію, що вказує на грубі або систематичні порушення державою-учасницею прав, передбачених Конвенцією або Факультативними протоколами до неї щодо торгівлі дітьми,

дитячої проституції і дитячої порнографії та щодо участі дітей у збройних конфліктах, Комітет пропонує цій державі-учасниці співробітничати під час вивчення такої інформації й із цією метою невідкладно подати зауваження щодо відповідної інформації.

2. З урахуванням будь-яких зауважень, які можуть бути подані відповідною державою-учасницею, а також будь-якої іншої наявної у неї достовірної інформації Комітет може призначити одного або кількох своїх членів для проведення розслідування і термінового подання до Комітету доповіді. У тих випадках, коли це виправдано і за згодою держави-учасниці, розслідування може включати відвідання її території.

3. Таке розслідування проводиться конфіденційно, і на всіх стадіях цього процесу запитується сприяння з боку держави-учасниці.

4. Після вивчення результатів такого розслідування Комітет невідкладно надсилає ці результати відповідній державі-учасниці разом з будь-якими коментарями та рекомендаціями.

5. Відповідна держава-учасниця в якомога коротший строк протягом шести місяців з моменту отримання результатів, коментарів та рекомендацій, переданих Комітетом, подає Комітету свої зауваження.

6. Після завершення такого процесу щодо розслідування, проведеного відповідно до пункту 2 цієї статті, Комітет може після консультацій з відповідною державою-учасницею прийняти рішення про включення короткого звіту про результати цього процесу до своєї доповіді, передбаченої статтею 16 цього Протоколу.

7. Кожна держава-учасниця може під час підписання або ратифікації цього Протоколу чи приєднання до нього заявити, що вона не визнає компетенцію Комітету, передбачену в цій статті, щодо прав, закріплених в деяких або всіх договорах, перелічених у пункті 1.

8. Будь-яка держава-учасниця, яка зробила заяву відповідно до пункту 7 цієї статті, може в будь-який час відкликати цю заяву шляхом надіслання повідомлення Генеральному секретарю Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 14

Подальші заходи за підсумками процедури розслідування

1. Після закінчення шестимісячного строку, про який йдеться в пункті 5 статті 13, Комітет, за необхідності, може запропонувати відповідній державі-учасниці інформувати його про вжиті або такі, що передбачається вжити, заходи у відповідь на розслідування, проведене відповідно до статті 13 цього Протоколу.

2. Комітет може запропонувати державі-учасниці подати, залежно від обставин, додаткову інформацію про будь-які заходи, які були прийняті державою-учасницею у відповідь на розслідування, проведене відповідно до статті 13, в тому числі, якщо Комітет вважатиме це доречним, у подальших відповідях держави-учасниці за статтею 44 Конвенції, за статтею 12 Факультативного протоколу до Конвенції щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії або за статтею 8 Факультативного протоколу до Конвенції щодо участі дітей у збройних конфліктах.

Частина IV

Прикінцеві положення

Стаття 15

Міжнародне сприяння і співробітництво

1. За згодою відповідної держави-учасниці Комітет може передавати спеціалізованим установам, фондам і програмам Організації Об'єднаних Націй та іншим компетентним органам свої міркування або рекомендації, які стосуються повідомлень і розслідувань та які вказують на необхідність технічної консультації чи допомоги, разом із зауваженнями та пропозиціями держави-учасниці, якщо такі є, щодо цих міркувань або рекомендацій.

2. За згодою відповідної держави-учасниці Комітет може також доводити до відома таких органів будь-які питання, що впливають з повідомлень, розглянутих відповідно до цього Протоколу і які можуть допомогти їм під час прийняття кожним з них в межах своєї сфери компетенції рішень щодо доцільності міжнародних заходів, які могли б сприяти наданню допомоги державам-учасницям у досягненні прогресу в реалізації прав, визнаних у Конвенції та/або Факультативних протоколах до неї.

Стаття 16

Доповідь Генеральній Асамблеї

Комітет включає до своєї доповіді Генеральній Асамблеї, яка подається раз на два роки, відповідно до пункту 5 статті 44 Конвенції, короткий виклад своєї діяльності відповідно до цього Протоколу.

Стаття 17

Підвищення обізнаності та інформування про Факультативний протокол

Кожна держава-учасниця зобов'язується широко висвітлювати й поширювати цей Протокол і полегшувати доступ до інформації про міркування і рекомендації Комітету, зокрема щодо питань, які стосуються цієї держави-учасниці, використовуючи належні та дієві засоби в доступних форматах як для дорослих, так і для дітей, включаючи інвалідів.

Стаття 18

Підписання, ратифікація та приєднання

1. Цей Протокол відкритий для підписання будь-якою державою, яка підписала або ратифікувала Конвенцію або один з перших двох Факультативних протоколів до неї або приєдналася до них.

2. Цей Протокол підлягає ратифікації будь-якою державою, яка ратифікувала Конвенцію або один з перших двох Факультативних протоколів до неї або приєдналася до них. Ратифікаційні грамоти здаються на зберігання Генеральному секретарю Організації Об'єднаних Націй.

3. Цей Протокол відкритий для приєднання будь-якої держави, яка ратифікувала Конвенцію або один з перших двох Факультативних протоколів до неї чи приєдналася до них.

4. Приєднання здійснюється шляхом здачі на зберігання документа про приєднання Генеральному секретарю.

Стаття 19

Набрання чинності

1. Цей Протокол набирає чинності через три місяці після здачі на зберігання десятої ратифікаційної грамоти або десятого документа про приєднання.

2. Для кожної держави, яка ратифікує цей Протокол або приєднається до нього після здачі на зберігання десятої ратифікаційної грамоти або десятого документа про приєднання, цей Протокол набирає чинності через три місяці після дати здачі на зберігання власної ратифікаційної грамоти або власного документа про приєднання.

Стаття 20

Порушення після набрання чинності

1. Компетенція Комітету поширюється виключно на порушення державою-учасницею будь-якого з прав, передбачених у Конвенції та/або перших двох Факультативних протоколах до неї, які вчиняються після набрання чинності цим Протоколом.

2. Якщо будь-яка держава стає учасницею цього Протоколу після набрання ним чинності, то зобов'язання цієї держави перед Комітетом стосуються лише порушень прав, передбачених у Конвенції та/або перших двох Факультативних протоколів до неї, які вчиняються після набрання чинності цим Протоколом для відповідної держави.

Стаття 21

Поправки

1. Будь-яка держава-учасниця може запропонувати внести поправку до цього Протоколу та подати її Генеральному секретарю Організації Об'єднаних Націй. Генеральний секретар надсилає будь-які запропоновані

поправки державам-учасникам із проханням повідомити, чи виступають вони за скликання конференції держав-учасниць для розгляду цих пропозицій та прийняття рішень щодо них. Якщо протягом чотирьох місяців з дати такого повідомлення, принаймні третина держав-учасниць висловиться за таку конференцію, Генеральний секретар скликає цю конференцію під егідою Організації Об'єднаних Націй. Будь-яка поправка, прийнята більшістю у дві третини голосів держав-учасниць, які присутні та голосують, подається Генеральним секретарем на затвердження Генеральній Асамблеї, а потім усім державам-учасникам для прийняття.

2. Поправка, прийнята й затверджена відповідно до пункту 1 цієї статті, набирає чинності на тридцятий день після того, як кількість документів про прийняття, зданих на зберігання, досягне двох третин від кількості держав-учасниць на дату прийняття поправки. Після цього поправка набирає чинності для будь-якої держави-учасниці на тридцятий день після здачі на зберігання власного документа про прийняття. Поправка є обов'язковою лише для тих держав-учасниць, які її прийняли.

Стаття 22

Денонсація

1. Будь-яка держава-учасниця може в будь-який час денонсувати цей Протокол шляхом надіслання письмового повідомлення Генеральному секретарю Організації Об'єднаних Націй. Денонсація набирає чинності через рік з дати отримання цього повідомлення Генеральним секретарем.

2. Денонсація не перешкоджає продовженню застосування положень цього Протоколу до будь-якого повідомлення, поданого відповідно до статей 5 або 12, чи до будь-якого розслідування, розпочатого відповідно до статті 13, до дати набрання денонсацією чинності.

Стаття 23

Депозитарій та повідомлення Генеральним секретарем

1. Депозитарієм цього Протоколу є Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй.

2. Генеральний секретар повідомляє всім державам про:

a) підписання, ратифікації та приєднання відповідно до цього Протоколу;

b) дату набрання чинності цим Протоколом та будь-якими поправками до нього відповідно до статті 21;

c) будь-яку денонсацію відповідно до статті 22 цього Протоколу.

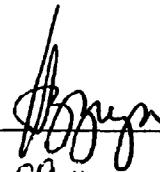
Стаття 24

Мови

1. Цей Протокол, тексти якого англійською, арабською, іспанською, китайською, російською та французькою мовами є автентичними, здається на зберігання в архів Організації Об'єднаних Націй.

2. Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй надсилає засвідчені копії цього Протоколу всім державам.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

« 09 » 04 2013 року

В. М. Пузирко

Директор

Договірно-правового департаменту

МЗС України

№ 72/14-610-1177 від « 09 » квітня 2013 року

Я, Горащенко О. М., заступник директора – начальник відділу міжнародних договорів та офіційних перекладів Договірно-правового департаменту МЗС України, засвідчую вірність перекладу Факультативного протоколу до Конвенції про права дитини щодо процедури повідомлень, який прийнято резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй 66/138 19 грудня 2011 року, українською мовою.

Цей документ, прошитий і скріплений печатками, складається з 78 арк. українською, англійською, арабською, іспанською, китайською російською та французькою мовами.

Підпис:

